

At foreign language classes, a variety of tasks are used to incorporate developmental learning methods – multimedia resources featuring a range of activities (listening, speaking, writing, reading and assessment tests) are utilised.

At foreign language classes, it is essential to prepare students to conduct independent research in various fields of science; to this end, they must study contemporary press and academic journals from different countries. Online dictionaries are used by students when preparing abstracts for articles and completing homework assignments. One of the pressing issues in modern foreign language teaching methodology is the orientation of the learning process towards active, independent work by students. The use of materials on language and culture helps to stimulate this type of work. Independent reading of magazines and newspapers, watching television programmes, educational, documentary and feature films in a foreign language will help broaden students' horizons. As a result of such independent work, students will feel the desire to talk about what they have read, seen or heard regarding events taking place in the country whose language they are studying.

Thus, the proposed approaches to enhancing students' cognitive engagement at foreign language classes are characterised by a high degree of cognitive and communicative focus, the active involvement of students in learning activities, and the assumption of personal responsibility for their own progress. Further research is needed on the issues of teacher-student interaction during lessons and on enhancing students' independence in the process of learning a foreign language.

Literature

1. Щепіна Н.В. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ як наукова проблема. URL: <https://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2012/23/72.pdf>
2. English for everybody. URL: <http://english-for-everybody.ru/o-saite/on-lajn-testy>
3. Goethe-Institut. URL: <http://www.goethe.de/lrn/prj/pba/mat/enindex.htm>

Марценюк Алла – викладач вищої категорії, викладач-методист ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж МНАУ»

ОСВІТНІ ТРЕНДИ ТА МЕТОДИЧНІ РОДЗИНКИ СУЧАСНОГО ЗАНЯТТЯ З ДИСЦИПЛІН ФІЛОЛОГІЧНОГО КУРСУ

Інноваційні технології та оригінальні методичні підходи у поєднанні із традиційним навчанням - ефективні шляхи удосконалення освітнього процесу та розвитку творчих здібностей студентів у ЗВО і є невід'ємною складовою формування ефективного освітнього процесу.

Стратегія розвитку освіти XXI століття спрямована на підготовку фахівців, базуючись на використанні мобільної інфокомунікаційної взаємодії в межах відкритого інформаційно-освітнього простору, а процес діджиталізації спрощує та полегшує доступ до інформації.

Сучасні інформаційні технології мають значно багатогранніші й масштабніші можливості і дозволяють легко вирішити проблеми та допомагати в отриманні нових знань, дають можливість ефективно використовувати їх у системі освіти для навчання та виховання, мають вплив на розвиток творчих здібностей здобувачів освіти [3].

Сучасна освіта стикається з численними викликами, пов'язаними не лише з забезпеченням здобувачів фахової передвищої освіти якісними знаннями, але й має своїм завданням формування компетентної особистості, підготовки молоді до ролі активних суб'єктів майбутніх суспільних процесів, що має бути винятково уважною як до нових реалій і тенденцій суспільного розвитку, так і до нововведень у сфері змісту, форм і методів навчання та виховання. І саме нововведення (інновації) є результатом наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду.

Інновації (італ. *innovations* — новина, нововведення) — нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не тільки окремі установи та організації, а й різні сфери.

Інновація освіти — цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікацій мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог [2].

Оскільки інноваційні процеси охопили майже всі ланки системи освіти, то зростають вимоги до професіоналізму педагогічних працівників. Саме викладач є головною рушійною силою інноваційної діяльності, оскільки впроваджує і поширює нововведення і є їх творцем. Саме викладач на практиці має можливість переконатись в ефективності наявних методик навчання і може коригувати їх, проводити додаткові дослідження чи створювати нові методики.

Головним змістом у підготовці викладача до нового виду діяльності в умовах інновації є, насамперед, вміння «подолати самого себе», поступовий «відхід від стереотипів» у своїй педагогічній діяльності.

Для вирішення проблеми підготовки до інноваційної діяльності продуктивними є системний, індивідуально-творчий, інноваційний, особистісно зорієнтований, комунікативний та типодіяльнісний підходи.

Інноваційна педагогічна діяльність набуває нового змісту і форми в умовах діджиталізації освіти і полягає у використанні методу партнерства, побудові взаємодії між учасниками освітнього процесу з використанням можливостей цифрових технологій [7].

Сучасний викладач має вміти творчо застосовувати отримані знання в нестандартних і змінних обставинах, постійно шукати нові способи підвищення пізнавального інтересу здобувачів освіти і зміцнення їхньої позитивної мотивації до навчання. Використання мультимедійних технологій

дозволяє не тільки забезпечити наочність, але й інтегрувати інформацію, відео, звук, роблячи навчальний матеріал більш доступним і зрозумілим.

Сучасна молодь, вихована в епоху цифрових технологій, демонструє високу здатність сприймати інформацію з екрану монітора, інтерактивної дошки, проєктора чи телевізора, ніж з традиційних книжкових джерел. Це важливий аспект, який слід враховувати під час підготовки та проведення занять. На перший план виходить потреба впровадження інноваційних навчальних технологій, які сприятимуть інтелектуальній активності здобувачів освіти, розвитку пам'яті, а також максимально задіюватимуть психологічний потенціал мозку. Такі методики повинні забезпечувати активне довготривале та мимовільне запам'ятовування, а також формувати навички критичного мислення й осмислення отриманих знань.

На думку багатьох науковців, дієвими є такі способи вивчення навчального матеріалу: опорні конспекти, концептне (фреймове) структурування, візуалізація, застосування мультимедіа, метод опор, структурування тощо [4].

Серед актуальних освітніх трендів можна виокремити такі напрямки: розвиток ключових життєвих навичок, запровадження цифрових технологій, застосування гейміфікації, стимулювання креативності, STEAM-освіту та роботу з текстами «нової природи» (креолізованими текстами). На відміну від текстів «старої природи», які здебільшого є лінійними, ускладненими і складаються виключно з букв, тексти «нової природи» інтегрують вербальні та невербальні компоненти. Вони можуть містити не лише текстову інформацію, а й ілюстрації, серії зображень, аудіо- та відеоматеріали, тривимірні елементи й додаткові написи, що розширює можливості сприйняття й засвоєння матеріалу [6].

Деякі педагоги-практики називають фрейми текстами «нової природи». Згорнути й компактно подати навчальний матеріал можна шляхом використання фреймового способу подання знань, який отримав свою назву від поняття «фрейм».

Фрейм - стереотип, стандартна ситуація. Фрейм (англ. frame — «каркас, остов», «будова, структура, система», «рамка», «окремий кадр фільму» та ін.) — структура, шаблон, що відображає у свідомості (пам'яті) людини певні ситуації, за якими творяться нові.

Фрейм є своєрідною формою критичного мислення, оскільки його побудова потребує творчої уяви, креативності, самостійного аналізу, здатності до узагальнення та навичок орієнтування в соціальних контекстах. Одну й ту саму інформацію можна подавати різноманітними методами та у різних формах діяльності.

Завдяки більш раціональному підходу до організації робочого часу, ефективність заняття зростає приблизно на 30%. Це стає можливим завдяки ретельній підготовці інформаційного матеріалу з якісним дизайном і широкими функціональними можливостями. Під час занять матеріал демонструється саме тоді, коли це необхідно, що дозволяє значно економити

час. Вільний час використовується для розширення обсягу інформації, її повторення та закріплення. Крім того, безперервний діалог із аудиторією та візуальний контакт створюють максимально продуктивну атмосферу навчання.

У своїй педагогічній діяльності застосовую такі нові види текстових утворень, як QR-кодування, фрейми, меми, кроссенси, хмари слів (тегів), інтелект-карти, комікси, буктрейлери, плейкасти, соціальні сторінки, лепбуки тощо.

У викладанні української літератури подібну функцію виконують асоціативні малюнки, символи, схеми, ключові слова та графічні організатори. Вони сприяють спрощенню, компактному поданню й візуалізації інформації, яку студенти мають засвоїти. Фрейм може будуватися на основі образу, розгляду певної проблематики твору, порівняння характеристик персонажів тощо. Наприклад, під час вивчення творчості Лесі Українки можна наповнити схему інформацією, зробивши висновок про багатогранну діяльність поетеси і представити узагальнення з вивченої теми за допомогою фрейму. Саме на такому етапі здобувачі освіти мають показати рівень знання матеріалу, вміння виділити головне і стисло подати інформацію у вигляді фрейму.

Опорні схеми у вигляді малюнків, графіків чи формул дозволяють стискати інформацію та ефективно використовувати зоровий канал сприйняття, через який надходить 80–90% усіх даних. Водночас фреймові схеми-опори забезпечують можливість зменшення обсягу інформації у десятки, а часом і сотні разів, адже вони відображають стереотипні ситуації. Якщо опорні схеми вирізняються індивідуальністю, неповторністю та відображають особисте сприйняття певної теми, то фрейми мають уніфікований характер і можуть заповнюватися багаторазово. Обидва типи – опорні схеми та фрейми – мають спільні риси: вони наочні, сприяють розвитку образного мислення, дозволяють стискати інформацію й активізують зорову пам'ять.

Добре структурований і скомпонований матеріал дає можливість варіативної роботи з ним, що у свою чергу, підвищує ефективність навчання.

Активна участь учнів у створенні фреймів сприяє розвитку кількох ключових навичок: організації, упорядкування та систематизації знань, а також покращенню пам'яті і швидкості запам'ятовування. Під час відтворення навчального матеріалу активується зорова пам'ять: спочатку перед ними постає картина з символами та асоціативними зображеннями, і вже на цю основу накладається інформація, що допомагає краще відтворити зміст вивченого.

Інноваційні технології та оригінальні методичні підходи спрямовані на формування інтелектуально і соціально компетентної особистості, яка вміє творчо і критично мислити, застосовувати отримані знання в нестандартних умовах і ефективно вирішувати складні завдання. Мій власний досвід, а також досвід колег-педагогів свідчить, що саме гармонійне поєднання сучасних педагогічних технологій дозволяє розвивати творчі здібності, сприяючи

становленню всебічно розвиненої та комунікаційно компетентної особистості. Використання сучасних інформаційних освітніх трендів є невід'ємною складовою формування ефективного освітнього процесу.

Література

1. Галіцина Л. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / Упоряд. Л. Галіцина. – К.: Ред.загальнопед.газет, 2005 с.
2. Гораш К. Інноваційні складові особистості сучасного педагога / Проблеми підготовки сучасного вчителя. – № 10 (ч.1). – 2014.
3. Жаботинська С. А. Посесивна конструкція і концептуальні трансформи / С. А. Жаботинська // Мова. Людина. Світ : до 70-річчя проф. М. П. Кочергана : зб. наук. статей / під ред. О. О. Тараненка – Київ : Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 178–192.
4. Жаботинська С.А. Концептуальний аналіз: типи фреймів / С.А. Жаботинська // Когнітивна семантика. Матеріали конференції. – Тамбов, 2000. – Ч.2. – С. 10-13.
5. Пентилюк М. Концепція когнітивної методики навчання української мови / Марія Пентилюк, Алла Нікітіна // Дивослово . – 2004. – № 8. – С. 5.
6. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посібник / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002.
7. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2006.
8. Темченко О.В. Розвиток професіоналізму вчителя за умови інноваційної діяльності загальноосвітнього навчального закладу. – 2013. – Вип. 29. – С. 487–491.

Побережець Ганна – кандидатка
історичних наук, доцентка кафедри
українознавства і суспільних наук
Миколаївського національного аграрного
університету

ПОСТАТІ ВИДАТНИХ УКРАЇНСЬКИХ АГРАРІЇВ І НАУКОВЦІВ У ЗМІСТІ ІНТЕГРОВАНИХ ЗАНЯТЬ ГУМАНІТАРНОГО ТА ФАХОВОГО ЦИКЛІВ

У тезах розглянуто можливості використання біографічного підходу у процесі проведення інтегрованих занять гуманітарного та фахового спрямування в аграрних закладах вищої освіти. Обґрунтовано доцільність залучення постатей видатних українських аграріїв і науковців як засобу поєднання історико-культурного й професійного знання. Проаналізовано потенціал інтеграції історії науки, економічної думки, екології та аграрного менеджменту на основі персоналізованого підходу до викладання. Акцентовано увагу на формуванні професійної ідентичності, критичного мислення та ціннісних орієнтирів майбутніх фахівців аграрної галузі. Доведено, що використання історико-біографічного матеріалу сприяє підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти і забезпечує цілісність освітнього процесу в умовах сучасних трансформацій аграрного сектору України.